

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/26/2016
Identifikačné číslo spisu:	8113213296
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8113213296.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ M. bývajúcej v T., 2/ Y. bývajúcej v M., 3/ Y. bývajúcej v T., 4/ S., bývajúceho v T. 5/ R. bývajúceho v M., 6/ Y. bývajúcej v T., 7/ R., bývajúceho v V., 8/ M., bývajúcej v T., 9/ S., bývajúceho v M. Y., 10/ K. F., bývajúceho v M. 11/ E. bývajúcej v M., 12/ Y., bývajúceho v M., 13/ K., bývajúceho v T. 14/ F., bývajúcej v M., 15/ K., bývajúceho v T. všetci zastúpení JUDr. Pavlom Michalíkom, advokátom so sídlom v Prešove, Smrekova 3, proti žalovanej Obec Ľubotice, Čsl. letcov 2, Ľubotice, zastúpenej JUDr. Rastislavom Strakom, advokátom so sídlom v Bardejove, Hviezdoslavova 9, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 61/2013, o dovolaní žalobcov 1/ až 15/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. júna 2015, sp. zn. 12 Co 40/2014, takto

rozhodol:

I. Dovolanie E. o d m i e t a.

II. Dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove z 29. júna 2015, sp. zn. 12 Co 40/2014, v celom rozsahu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 29. júna 2015, sp. zn. 12 Co 40/2014 potvrdil rozsudok Okresného súdu v Prešove (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo dňa 22. novembra 2013, č. k. 28 C 61/2013-107, odmietol odvolanie Y. a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadli dovolaním žalobcovia 1/ až 15/, E., pričom argumentovali ustanovením § 241 O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p., ktoré dôvody však bližšie neodôvodnili. Mali za to, že otázkou vydržania sporných pozemkov sa okresný súd nedôsledne zaoberal, čo konštatoval vo svojom rozhodnutí na str. 5 odôvodnenia. Tiež poukázali na to, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď odvolací súd zamietol žalobu len pre nedostatok aktívnej legítimácie, pretože ani poručiteľ ako žalobca a ani dedičia, si počas dedičského konania nemohli splniť svoje zákonné práva.

3. Žalovaná navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

5. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

6. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to strana namietala alebo nie) najvyšší súd sa zaoberal v prvom rade otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nebol predmet konania významný; ak bolo konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., bolo možné ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým inak bolo dovolanie procesne neprípustné (napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ale nebol významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim bolo, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

7. Podľa § 237 ods. 1 písm. b/ O.s.p. dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že pôvodná žalobkyňa 1/ Y., nar. XX. Y. XXXX, bývajúca v M., zomrela dňa XX. L. XXXX (viď osvedčenie o dedičstve z 15. januára 2015 sp. zn. 26 D 1083/2014, Dnot 270/2014 na č. l. 169-171 spisu, ako aj úmrtný list Matričného úradu Prešov zo 17. septembra 2014 na č. l. 166 spisu). Dedičkami po nebohej sa stali jej deti M.9. Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 7 ods. 1 a 2 veta prvá Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

10. Okresný súd rozhodol rozsudkom 22. novembra 2013 a odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil rozsudkom zo dňa 29. júna 2015. Z uvedeného je teda zrejmé, že odvolací súd konal s pôvodnou, v čase rozhodovania odvolacieho súdu, už zomrelou žalobkyňou 1/, hoci tejto spôsobilosť mať práva a povinnosti a tým byť účastníčkou konania zanikla smrťou.

11. Pokiaľ odvolací súd považoval zomrelú Y. naďalej za účastníčku konania a nedodrжал postup podľa § 107 O.s.p., vykazuje jeho postup a rozhodnutie znaky procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O.s.p., na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ. Uvedená vada zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale tiež jeho opodstatnenosť. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, je potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

12. Dovolací súd z uvedeného dôvodu rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 C.s.p.), v ktorom odvolací súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie

(sčasti) zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (§ 63 C.s.p.).

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

14. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

15. Dovolanie E. bolo potrebné odmietnuť v zmysle § 447 písm. b/ C.s.p., nakoľko nebola splnená podmienka ich subjektívnej prípustnosti podľa § 424 C.s.p., kedy dovolanie môže podať len strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.